

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЧЕТЫРЧИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ЧИСТОПОЛЬСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422969, Республика Татарстан,
Чистопольский район,
с. Четырчи, ул. Зеленая, 14

тел./факс 8(84342) 3-21-47

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЧЫТЫРЧЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

422969, Татарстан Республикасы,
Чистай районы, Чытырчы авылы,
Зеленая ур., 14

e-mail: Ctr.Ctp@tatar.ru

Постановление

Карап

2025 елның 27 марта

№6

«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районының Чытырчы
авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны
үстерү» муниципаль программасын раслау
турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия
Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү туринда» 2007 елның 24
июлendәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм
урта эшкуарлыкны үстерү туринда» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы
Татарстан Республикасы Законы нигезендә, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү һәм
Чистай муниципаль районы Чытырчы авыл жирлеге территориясендә кече һәм урта
эшкуарлык субъектлары тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген алып бару өчен үңайлы
икътисадый мөхит булдыру максатларында, Чистай шәһәр прокурорының 2025 елның
17 мартандагы 02-08-03/2023-209052 номерлы федераль законнарны бозуларны
бетерү туриндагы күрсәтмәсен карап, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль
районы Чытырчы авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының
Чытырчы авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль
программасын әлеге каарга күшымта нигезендә расларага.

2. Әлеге каарны авыл жирлегендә яшәүчеләр күпләп жыелган урыннарда
игълан итәргә һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет»
мәгълүмат-коммуникация чөлтәрендә урнаштырырга.

Чытырчы авыл жирлеге
башлығы

М.В. Новиков

Чистай муниципаль районының
Чытырчы авыл жирлеге
Башкарма комитетының
2025 елның 27 мартандагы
6 номерлы карарына күшымта

«2025-2028 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ЧЫТЫРЧЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ
КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫҚНЫ ҮСТЕРҮ»
ПРОГРАММАСЫ

2025 ел

Эчтәлек

Программа паспорты

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар аларны хәл итү юллары
2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән ахыргы нәтижәләрен тасвирлау, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары
3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

**«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының
Чытырчы авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү»
паспортты программы**

Программаның исеме	«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чытырчы авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» программы (алга таба - Программа)												
Программа өзөрләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон; «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21												
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чытырчы авыл жирлеге башкарма комитеты												
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	Программаны финанслауның гомуми күләме жирле бюджет акчалары исәбеннән 2 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: (мен сумнарда) <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Ел</th> <th style="text-align: center;">Жирле бюджет чарапары</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">2025</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2026</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2027</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2028</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Барлыгы</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> </tbody> </table>	Ел	Жирле бюджет чарапары	2025	2	2026	2	2027	2	2028	2	Барлыгы	8
Ел	Жирле бюджет чарапары												
2025	2												
2026	2												
2027	2												
2028	2												
Барлыгы	8												
Программаның максаты	Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук жирлекнең социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру												

Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> Жирлектә кече хужалықларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру; Эшкуарлықның кадрлар потенциалын үстерү; Кече һәм урта эшкуарлық субъектларын консультация белән тәэммин итү сыйфатын арттыру; Эшкуарлық эшчәнлегенә икътисадый актив халыкны жәлеп итү.
Программаны тормышка ашыру һәм сроклары	2025-2028 еллар
Программаны башкаручылар	Чистай муниципаль районының кече, урта эшкуарлық субъектлары һәм үзмәшгульләр, Чистай муниципаль районының Чытырчы авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның кәтелгән соңғы нәтижәләре	<p>Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру 2028 ел ахырына ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кече предприятиеләр, шул исәптән микропредприятиеләр һәм индивидуаль эшкуарлар житештерә торган продукция (хезмәт күрсәтүләр) әйләнешенец еллык үсешен саклап калу; - Чистай муниципаль районаның территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшкуарлық субъектлары (шул исәптән үз-үзләрен тәэммин итүчеләр) санының еллык үсешен саклап калу; - барлык предприятиеләрнен уртача исемлек санында кече (микропредприятиеләрне дә кертеп) һәм урта предприятиеләрдә хезмәткәрләрнен (тышкы бергә эшләүчеләрдән башка) уртача исемлек саны өлешен арттыру; - кече һәм урта эшкуарлық субъектларына консультация ярдәме күрсәту; - кече һәм урта эшкуарлық секторында яңа эш урыннары (яңа теркәлгән индивидуаль эшкуарларны да кертеп) булдыру; <p>Шул ук вакытта Программа чараларын үтәү кече һәм урта эшкуарлық инфраструктурасының уңышлы эшләве, кече һәм урта эшкуарлық өлкәсендә товар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) житештерү күләмнәрен арттыру, шулай ук аларның эшчәнлегеннән салым керүне авыл жирлеге бюджетына арттыру өчен шартлар тудыруны күздә tota.</p>

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгө юнәлтелгән проблемалар хәл итү юллары

2024 елда Чистай муниципаль районның Чытырчы авыл жирлегендә 0 кече һәм урта предприятие (2024 елга караганда ____ күбрәк), 6 шәхси эшмәкәр (2024 елга караганда ____ күбрәк), 0 үзмәшгуль граждан (2024 елга караганда ____ күбрәк) үз эшчәнлекләрен алышп барды.

1 нче таблица

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның Чытырчы авыл жирлегендә эшкуарлык өлкәсе үсешенең төп тенденцияләре

Күрсәткеч	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (бәяләү)
Эшкуарлыкның икътисадый актив субъектлары саны:	5	6	6
кече һәм урта предприятиеләр, бер.	0	0	0
шәхси эшмәкәрләр - барлыгы, бер.	5	6	6
үзмәшгульләр, бер.	0	0	0

2 нче таблица

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны

Эшчәнлек төрләре	Үлчәү берәмле ге	факттагы әһәмияте
		2024 елның 1
Кече эшкуарлыкның икътисадый актив субъектлары барлыгы исәпкә алышынан	берәмле к	6
шулардан икътисадый эшчәнлек төрләре буенча: авыл хужалыгы, аучылык һәм урман	берәмле к	-
Балык тоту, балык үрчетү	берәмле	-
Файдалы казылмалар чыгару	берәмле	-
Эшкәрту производстволары	берәмле	-
Электр энергиясен, газны һәм суны	берәмле	-
Төзелеш	берәмле	-
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт	берәмле	1
Кунаханә һәм рестораннар	берәмле	-
Транспорт һәм элемәтә	берәмле	-
Финанс эшчәнлеге	берәмле	-

Күчемсез милек, аренда һәм хезмәтләр	берәмле	1
Дәүләт идарәсе һәм хәрби	берәмле	-
Мәгариф	берәмле	1
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр	берәмле	-
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси	берәмле	-
Йорт хужалыгын алып бару буенча	берәмле	-
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлеге	берәмле	-
Башкалар	берәмле	3

Төп күрсәткечләргә анализ районда кече һәм урта эшкуарлык өлкәсен үстерүнен үңай динамикасы турында сөйли.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм чараларының зур исемлеге гамәлгә ашырыла:

- жиһазларның лизинг системасына ярдәм итү һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларының чыгымнарын субсидияләү;
- икътисадый эшчәнлекнен төрле төрләре буенча кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән микрозаймнар бирү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары һәм үз эшен ачарга планлаштыручы затлар өчен консультацияләр бирү системасы эшли, шулай ук күп санда мәгариф проектлары һәм тренинглар;
- коопeraçãoне, шәхси ярдәмче хужалыкларны, яшь фермерларны һәм гайлә фермаларын үстерүгә ярдәм итү программалары һәм эшкуарлыкка ярдәм итүнен башка рәвешләре гамәлгә ашырыла;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары продукциясен сату буенча чаралар, шул исәптән бизнес-миссияләр, конференцияләр, өйрәтү чаралары, шулай ук күргәзмә-ярминкә чаралары үткәрелә;
- ярдәмнен башка чаралары.

Кече эшмәкәрлеккә мәгълүмати ярдәм күрсәту һәм үз бизнесыны популярлаштыру буенча актив кампания кысаларында (аның максаты-житештерү һәм хезмәт күрсәту өлкәсендә эшләүче, эчке һәм тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыкли үсешен тәэмин итү) тубәндәгеләр гамәлгә ашырылды: барлык мәгълүмат Чистай муниципаль районының рәсми порталында урнаштырылды, шулай ук дайими нигездә эшкуарлык эшчәнлеген алып баруның аерым мәсьәләләренә багышланган һәм күрсәтелгән өлкәдә актуаль мәсьәләләр буенча фикер алышуга, шулай ук аны алга таба үстерүнен уртак чараларын эшләүгә юнәлдерелгән киңәшмәләр, конференцияләр, форумнар, «түгәрәк өстәлләр» утырышлары уздырылды.

Дайими рәвештә кызыксынган оешмалар белән берлектә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына кече һәм урта эшкуарлыкка дәүләт ярдәменен гамәлдәге чаралары, үз-үзен әш белән тәэмин итүчеләр, шулай ук эшкуарлык өлкәсендәге законнар үзгәрешләре турында мәгълүмат бирүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрелде.

2. Программаның көтелгөн төп нәтижәләре, максаты, бурычлары, тасвирламасы, аны ғамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәту һәм үстерү өлкәсендә эшнен юнәлеше эшкуарлык субъектларының эшлекле активлыгын үстерү өчен үңайлы климат булдыруға, эшкуарлыкны үстерүнен төп чикләүләренен йогынтысын киметүгә юнәлтелгән һәм Чистай муниципаль районы Чытырчы авыл жирлеген үстерүнен стратегик максатлары, бурычлары һәм өстенлекләре системасына эшкуарлыкка ярдәм итү юнәлешләрен билгеләүгә нигезләнгән.

Шул максаттан чыгып, уртача сроклы перспективага социаль-икътисадый үсешнен төп бурычлары билгеләнә һәм өлеге бурычлар қысаларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чарапарын ғамәлгә ашыруға тәкъдим ителә.

Жирлектә эшкуарлыкны үстерүне тоткарлаучы төп проблемалар булып, алар сораштырулар мәгълүматларына һәм эшкуарлык бергәлеген анкеталаштыруга нигезләнә:

- кадрлар дефициты;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенең югары дәрәҗәсе;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенең югары дәрәҗәсе;
- жирнең һәм күчесез милекнең һәркем файдалана алырлык булуы;
- энергетика инфраструктурасының һәркем файдалана алырлык булуы;
- яңа жиһазлар алу белән проблемалар.

Программаның максаты - кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен үңай шартлар тудыру, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм конкурентлык сәләтен тәэммин итү, шулай ук аның районның социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә керткән өлешен арттыру.

Өлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Жирлектә кече хужалыкларны тотрыкли үстерү өчен шартлар тудыру;
2. Эшкуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын консультация белән тәэммин итү сыйфатын арттыру;
4. Эшкуарлык эшчәнлегенә икътисадый актив халыкны җәлеп итү.

Программаның төп чарапары Программаның максатларыннан һәм бурычларыннан чыгып формалаштырылды.

Шул ук вакытта һәр бурычны хәл итү қысаларында, шул исәптән, яңа эш урыннары булдыруны қүзәтә тоткан кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, аларның санын арттыру өлешендә һәм бизнесны үстерү өлешендә ярдәм итүгә һәм үстерүгә юнәлтелгән чарапар каралган.

Программаның төп чарапарына характеристика

Гомумән алганда, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чарапарын 2 төп юнәлешкә бүләргә мөмкин:

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәме күрсәту чарапары;
2. Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чарапар.

Эшмәкәрләргә консультация ярдәме күрсәту юнәлешләре қысаларында түбәндәге чарапар каралачак:

- республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәту һәм мәгълүмат бири;

Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чарапар:

- кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары буенча анкета үткөрү һәм аларны хәл итү юллары;
- эшкуарлыкка ярдәмнөң гамәлдәге программалары буенча законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә бәйле актуаль хокукый мәсьәләләр буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен киңәшмәләр һәм семинарлар уздыру;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати ярдәм күрсәтү кампаниясен оештыру һәм үз бизнесын булдыруны популярлаштыру, шул исәптән яшьләр бергәлеге арасында да.

Максатлар һәм бурычлар киселешендә төп чарапар исемлеге Программага күшымтада бирелгән.

Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары

Программа 2025 елдан 2028 елга кадәр гамәлгә ашырыла.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Чистай муниципаль районның Чытырчы авыл жирлеге башкарма комитеты гамәлгә ашыра:

- Программа чарапарын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияне һәм гамәлгә ашыруны тикшереп торуны оештыра;
- Программа чарапары, максатчан индикаторлар һәм Программаның нәтижәлелеге күрсәткечләре исемлеген өзөрли һәм төгәлләштерә.

Программаны гамәлгә ашырганда Чистай муниципаль районның Чытырчы авыл жирлеге башкарма комитеты чарапарны үтәүчеләр белән хезмәттәшлек итә. Программа чарапарын үтәүчеләр программа чарапарын вакытында һәм сыйфатлы үтәгән өчен җаваплы.

4. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- эчке һәм тышкы базарларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларының конкурентлыкка сәләтен арттырырга;
- яңа эшләнмәләрне стимуллаштырырга һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итәргә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан мәгълүмати технологияләр куллануны киңәйтгрә;
- эшкуарлык эшчәнлеге белән кызыксынуны арттыру исәбенә халыкның эшлекле активлыгын үстерергә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс һәм матди ресурсларга керүен тәэмин итә торган механизмнары камилләштерергә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати-консультация ярдәмен камилләштерүгә;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларын дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итәргә.

5. Программаны финанслау

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына методик, консультация-мәгълүмати ярдәм күрсәтү, шулай ук ярдәмнөң финанс, мәгълүмати һәм башка рәвешләрен алу механизмнары турында мәгълүмат бирү максатында жирле бюджет акчалары исәбеннән түбәндәге чарапар финанслана:

(мен сумнарда)

Чараның исеме	Чарапар күләме			
	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 Ел
Кече һәм (яисә) урта эшқуарлық субъектлары өчен методик ярдәмлекләр, мәгълүмат букләтлары, брошюралар, плакатлар, белешмәлекләр эшләү	2	2	2	2

Күшымта

«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чытырчы авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» программасы нәтижәләрен бәяләүненең максатлары һәм индикаторлары»

Төп чарапар атамасы	Бурычка туры килү	Программаны башкаручылар	Төп чарапарны башкару вакыты	Ахыргы нәтижәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор курсәткечләре			
					2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел
Максат исеме: кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруның мәһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук жирлекне социаль-икътисадый үстерү бурычларын хәл итүгә аның кертемен арттыру								
Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәту һәм мәгълүмат бирү	3	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына күрсәтелгән консультацияләр саны, бер.	3	3	3	3
Кече урта эшкуарлыкны үстерү проблемаларына аларны хәл итү юлларына анкета бирү	4	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән анкеталар саны, берәмлекләр	2	2	2	2

Кече һәм урта эшкуарлық субъектлары өчен законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә бәйле актуаль хокукий мәсьәләләр буенча, шулай ук гамәлдәге ярдәм программалары буенча киңәшмәләр һәм семинарлар үткәру предпринимательства	1	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән семинарлар саны, берәмлекләр	1	1	1	1
Аны яшьләр эшкуарлығы өлкәсенә жәлеп итү буенча яшьләр бергәлеге белән эшләү	2	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән чараплар саны, бер.	2	2	2	2
Кече һәм (яисә) урта эшкуарлық субъектлары өчен методик ярдәмлекләр, мәгълүмат буклетлары, брошюралар, плакатлар, белешмәлекләр эшләү	1	Авыл жирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән чараплар саны, бер.	1	1	1	1